

Prof. Eskes (1979) becommentarieert de nieuwe zwangerschapskaart en schetst o.a. het belang van de objectiviteit bij evaluatie van zwangerschapscontroles, „want in Nederland werden in 1974 nog 281 kinderen van minder dan 2001 gram thuis geboren”.

Deze als illustratief bedoelde opmerking nu lijkt mij verre van objectief. Er wordt namelijk mee gesuggereerd (let vooral op het woordje „nog”) dat het thuis geboren zijn van die 281 kinderen een gevolg is van de verloskundige zorg in Nederland met zijn relatief grote aantal huisbevallingen door huisartsen en verloskundigen. Nu zal het in een aantal gevallen bij die 281 kinderen inderdaad zijn gegaan om niet herkende onderontwikkeling; maar hoe vaak betrof het hier zuiver premature bevallingen die zo stormachtig verliepen dat transport durante partu niet meer mogelijk of verantwoord was? De condities waaronder een pre- of dysmatuur kind in een taxi, ambulance, op zaal of in de lift van de kliniek geboren wordt zijn niet automatisch beter dan die van het lotgenootje dat thuis in een goed verwarmd vertrek in aanwezigheid van een ervaren arts of verloskundige ter wereld komt en vervolgens op adequate wijze naar het ziekenhuis getransporteerd wordt. Naar wat mij uit eigen waarneming bekend is, worden jaarlijks heel wat prematuurtjes in de kliniek geboren met als enige deskundige aanwezig: een leerling verpleegkundige.

Een analyse van de „lichtgewichten” die thuis geboren worden, alsmede een vergelijking met het cijfermateriaal van die landen waar de verloskunde geheel gehospitali-

seerd is — en waar de aan huis geboden hulp wellicht minder goed is bij partus praematurus — zou wel eens verrassende uitkomsten kunnen geven. Deze analyse is pas betrouwbaar wanneer genoemde verloskundige verslaglegging voor alle obstetrici verplicht zal worden gesteld. Zolang dat nog niet het geval is, is het ongenueanceerd gebruik van cijfermateriaal voor commentaren en bij discussies volstrekt verwerpelijk.

Literatuur: Eskes, T. K. A. B. (1979) *Ned. T. Geneesk.* 123, 206.

Onstwedde, februari 1979

I. A. HAACK

Achter alle cijfers verschuilen zich uiteraard diverse omstandigheden. Toch zal men bij de evaluatie van verloskundige gegevens eerst uit moeten gaan van „ongenuanceerde” getallen (beter iets dan niets) om in tweede instantie deze cijfers aan een analyse te onderwerpen. De cijfers, medegedeeld door het Centraal Bureau van de Statistiek, over het aantal kinderen onder de 2001 gram zijn net zo ongenueanceerd als de cijfers over de perinatale sterfte. Helaas beschikken wij nog steeds in ons land niet over „genuanceerde” overzichten, ook niet van de trouw ingevulde vroedvrouwenkaarten waaruit wel eens „verrassende uitkomsten” zouden kunnen resulteren.

Nijmegen, maart 1979

T. K. A. B. Eskes

BERICHTEN

Buitenland

ITALIË

Geheimzinnige ziekte in Napels. — De 38 sterfgevallen in Napels bij kinderen, meestal jonger dan 2 jaar, hebben de indruk gewekt dat er sprake was van een epidemie van een geheimzinnige ziekte. De meer dan honderd patiënten die in een ziekenhuis werden opgenomen leden aan longontsteking die in enkele gevallen tot coma leidde. Een aantal deskundigen heeft op verzoek van de Italiaanse regering een rapport uitgebracht waarin het respiratoire syncytiale virus (RS-virus) als voornaamste oorzaak van de ziektegevallen wordt genoemd. Dit virus geldt algemeen als een van de belangrijkste verwekkers van longaandoeningen bij jonge kinderen. Er is dus geen sprake van een geheimzinnige ziekte. De ophoping van ziektegevallen en de grote sterfte eraan wordt in het rapport toegeschreven aan de slechte woontoestanden in de wijken waarin de meeste ziektegevallen voorkomen. Er wordt verder op gewezen dat er geen verband bestaat tussen de eerder in 1978 voorgekomen 21 sterfgevallen bij kinderen ten gevolge van encefalopathie en de epidemie in de winter 78/79. (*WHO Press* 21-2-1979.)

VERENIGDE STATEN

Sterfte aan ischemische hartziekten tijdens sneeuwstormen. — Op 7 februari 1978 deed zich in oostelijk Massachusetts de grootste sneeuwstorm van deze eeuw voor.

Dit leidde tot een volledige verkeersstop en een week lang moest het niet-essentiële werk worden gestaakt. Aan het Center for Disease Control werd gevraagd een onderzoek in te stellen naar de invloed van de storm op de gezondheid van de bevolking. R. J. GLASS en M. M. ZACK JR. (*Lancet* (1979) I, 485) geven verslag van hun onderzoek naar de sterfte gedurende de periode van de sneeuwstorm in het gebied van Boston en de voorsteden daarvan. Het bleek dat de sterfte aan ischemische hartziekten (I.H.Z.) in de week van de sneeuwstorm 24% hoger lag dan in de week ervoor en de week erna. Dit zelfde verschijnsel werd gevonden bij het onderzoek van 5 andere sneeuwstormweken die zich gedurende de jaren 1974-1978 hadden voorgedaan. De oversterfte betrof voornamelijk mannen, 30% tegen 12% bij de vrouwen. Er bleek geen verband te bestaan met de tijdens de sneeuwstormen heersende temperaturen. Tegen de verwachting in werden niet speciaal de ouderen het slachtoffer; tijdens de sneeuwstormen was de leeftijdsverdeling van de sterfte normaal. Merkwaardig was ook dat de oversterfte zich niet alleen voordeed op de 1 of 2 dagen van de eigenlijke sneeuwstorm, maar gelijkelijk was verdeeld over de gehele sneeuwstormweek. Er was geen sprake van zg. vervroegde sterfte want na de sneeuwstormweek kon geen daling in de sterfte aan I.H.Z. worden vastgesteld. De onderzoekers schrijven de oversterfte toe aan de extra lichamelijke inspanning, bijvoorbeeld bij sneeuwruimen, die vooral van de mannen werd geëist. Ook blootstelling aan koude door dit ongewone buitenwerk zou